รูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*

A MODEL FOR BUILDING TEACHERS' COMPETENCY IN LEARNING MANAGEMENT TO PROMOTE STUDENTS' ANALYTICAL THINKING SKILL UNDER THE BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

รพีพรรณ หาสีสุข[1], ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ[2]
Rapeepan Haseesuk[1], Pirote Klinkulab[2]
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น[1,2]
Graduate College of Management, Sripatum University Khon Kaen Campus[1,2]
Email : Rapeepan.ploy36@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 2) สร้างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ 128 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เลือกแบบเจาะจง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เลือกแบบเจาะจง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 35 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ แบบสัมภาษณ์ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน ประกอบด้วย 5 ส่วน ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ ส่วนที่ 3 กลไกการพัฒนา ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบ; สมรรถนะครู; การจัดการเรียนรู้; ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์

*Received: November 11, 2025; Revised: February 5, 2026; Accepted: February 6, 2026

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) The study current conditions, desired conditions, needs, and guidelines for building teachers' competency in learning management to promote students' analytical thinking skill under the buriram primary educational service area office 4. 2) Set and evaluation of suitability and feasibility. sample group 128 head of academic affairs division, by stratified random sampling. and to study the guidelines for enhancing teachers' competency from 3 experts selected by purposive sampling. The focus group discussion consisted of 5 experts selected by purposive sampling. The group of informants for the evaluation comprised 35 experts and stakeholders, also selected by purposive sampling. Tools used in data collection including, the current condition questionnaire the desired condition questionnaire, interview form, focus group discussion issue, questionnaire on Suitability and Feasibility. Statistics used in data analysis are percentage. average and standard deviation and priority needs index.

The results were as follows: 1) The overall current condition in learning management to promote students' analytical thinking skill under the buriram primary educational service area office 4 was at a moderate level, while the overall desired condition was at the highest level. The first priority of needs was learning management design. 2) Creation results model consisted of five components: (1) principles and objectives, (2) implementation procedures, (3) development mechanisms, (4) evaluation guidelines, and (5) success conditions. The model's suitability and feasibility were rated at the highest level.

Keywords : A model; Teachers' competency; Learning management; Analytical thinking skill

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การคิดเชิงวิเคราะห์ เป็นการแสดงออกด้วยคำพูด หรือพฤติกรรมการปฏิบัติที่บอกถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียด สามารถอธิบายเหตุผล ระบุปัญหา ระบุความเชื่อมโยง สามารถจำแนกส่วนประกอบต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและประเมินผลหรือเพื่อสรุปอย่างเหมาะสม (วัชรา เล่าเรียนดี และคณะ, 2560) โดยองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เรื่องราว สถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ จากข่าวหรือสื่อเทคโนโลยี 2) กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ โดยการกำหนดประเด็นความสงสัย หรือ วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์จากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะเป็นคำถาม เพื่อค้นหา ความจริง 3) กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ โดยตั้ง

ข้อกำหนดสำหรับใช้จำแนกส่วน ประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจจะคล้ายคลึง กนหรือขัดแย้งกัน 4) พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจพิเคราะห์โดยการแยกแยะสิ่งที่กาหนดให้ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H ประกอบด้วย Who (ใคร) What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) How (อย่างไร) และ 5) สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบของปัญหาที่กำหนดให้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ครูจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนขององค์ประกอบเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี (สุวิทย์ มูลคำ, 2553)

สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานอันประกอบด้วยความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Other Characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในองค์กรปฏิบัติงาน ได้ผลงานโดดเด่นกว่าบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องลึก (Motives) อุปนิสัย (Traits) ภาพลักษณ์ภายใน (Self – Image) และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social Role) ที่แตกต่างกันทำให้การแสดงพฤติกรรมในการทำงานต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) การเสริมสร้างสมรรถนะครูมีหลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ร้อยละ 70 ประสบการณ์การเรียนรู้จากที่ทำงาน การเรียนรู้และการพัฒนาผ่านงานแบบวันต่อวันกับความท้าทายและการปฏิบัติส่วนที่ 2 ร้อยละ 20 การเรียนรู้ทางสังคม การเรียนรู้และการพัฒนาที่ผ่านคนอื่นการแลกเปลี่ยนความรู้ และส่วนที่ 3 ร้อยละ 10 การเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร (Jennings and Heijnen, 2015)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีวิสัยทัศน์ “องค์กรสมรรถนะดี มีความสุข” มีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ กลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคนเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 191 โรงเรียน จำแนกเป็น ขนาดเล็ก (นักเรียน 120 คนลงมา) จำนวน 108 โรงเรียน ขนาดกลาง (นักเรียน 121-600 คน) จำนวน 79 โรงเรียน และขนาดใหญ่ (นักเรียน 601-1500 คน) จำนวน 4 โรงเรียน สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า จากผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนยังต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ยังไม่ประสบผลสำเร็จด้วยครูมีภาระงานมากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เต็มที่ อัตรากำลังไม่เพียงพอ นักเรียนส่วนมากเป็นผู้ด้อยโอกาส การจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ยังคงเป็นการเน้นการเรียนรู้จากครู นักเรียนยังขาดจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเป้าประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4, 2568)

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นอย่างเป็นระบบต้องอาศัยการเสริมสร้างสมรรถนะครูโดยใช้รูปแบบการเสริมสร้างต่าง ๆ เพื่อให้ครูเกิดการเรียนรู้ พร้อมทั้งมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนอันจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2.2 เพื่อสร้างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูล/สารสนเทศสำหรับครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 นำไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

3.2 เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 นำไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย รูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 คน ประชากรเป็น ครูหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 191 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บุรีรัมย์ เขต 4, 2568) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ 128 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประกอบด้วย 1) อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ครูผู้สอน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันมี มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.55-0.86 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.56-0.88 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562) และ 2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง มีความตรงเชิงโครงสร้างตามองค์ประกอบของรูปแบบ ระหว่าง 0.80 – 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสรุปประเด็นและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยยกร่างเองจากข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 และการตรวจสอบยืนยันรูปแบบ ด้วยการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา 2) ผู้บริหารการศึกษา และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา หรือการบริหารสถานศึกษา ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดย ผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่มและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวม 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ประเด็นการสนทนากลุ่ม มีองค์ประกอบตามโครงสร้างของรูปแบบ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.80 – 1.00 2) แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงโครงสร้าง ระหว่าง 0.80 – 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

5. ผลการวิจัย

ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

5.1 ผลการศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็น โดยรวมรายด้าน

การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	**สภาพปัจจุบัน**			**สภาพที่พึงประสงค์**			**PNI (I-D) D**	**ลำดับ**
	$\bar{X}$	S.D.	**ระดับการดำเนินงาน**	$\bar{X}$	S.D.	**ระดับการดำเนินงาน**		
1. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้	3.26	0.49	ปานกลาง	4.58	0.48	มากที่สุด	0.404	1
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์	3.32	0.48	ปานกลาง	4.57	0.48	มากที่สุด	0.377	2
3. ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.34	0.48	ปานกลาง	4.55	0.49	มากที่สุด	0.365	3
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.36	0.48	ปานกลาง	4.54	0.49	มากที่สุด	0.351	4
โดยรวม	**3.32**	**0.48**	**ปานกลาง**	**4.56**	**0.48**	**มากที่สุด**	**0.374**	

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.32, S.D. = 0.48) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.36, S.D. = 0.48) รองลงมาคือด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ

เรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.34, S.D. = 0.48) รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ($\overline{X}$ = 3.32, S.D. = 0.48) และน้อยที่สุดคือด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.26, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = 0.48) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = 0.48) รองลงมาคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ($\overline{X}$ = 4.57, S.D. = 0.48) รองลงมาคือ ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = 0.49) และน้อยที่สุดคือด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นของทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.404) ลำดับที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ($PNI_{modified}$ = 0.377) ลำดับที่ 3 ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.365) และลำดับที่ 4 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ = 0.351) ตามลำดับ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน พบประเด็นสำคัญ คือ หลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 ประกอบด้วย ร้อยละ 70 จากการทำงานจริง ร้อยละ 20 จากการเรียนรู้ทางสังคม และร้อยละ 10 จากการเรียนรู้ที่เป็นทางการ มีวิธีการเสริมสร้างสรรถนะครู ประกอบด้วย 1) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรต่าง ๆ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการประชุมที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทดลองปฏิบัติและร่วมกันสร้างผลลัพธ์หรือข้อสรุปที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และ 3) การปฏิบัติจริง เป็นการปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย การนิเทศกำกับติดตามและการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

5.2 ผลการสร้างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

รายการ	ความเหมาะสม			ผลการประเมิน	ความเป็นไปได้			ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์	4.71	0.46	มากที่สุด	เหมาะสม	4.75	0.44	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ	4.67	0.48	มากที่สุด	เหมาะสม	4.72	0.45	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 3 กลไกการพัฒนา	4.69	0.47	มากที่สุด	เหมาะสม	4.73	0.45	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน	4.70	0.46	มากที่สุด	เหมาะสม	4.70	0.46	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ	4.68	0.47	มากที่สุด	เหมาะสม	4.74	0.44	มากที่สุด	เป็นไปได้
โดยรวมเฉลี่ย	**4.69**	**0.47**	**มากที่สุด**	**เหมาะสม**	**4.73**	**0.45**	**มากที่สุด**	**เป็นไปได้**

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์มีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 หรือระดับมาก ถือว่าผ่าน ด้านความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.47) ผ่านเกณฑ์การประเมินถือว่ามีความเหมาะสม และ ด้านความเป็นไปได้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.45) ผ่านเกณฑ์การประเมินถือว่ามีความเป็นไปได้

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 ผลการศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

6.1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์เอกสารเพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ความถี่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 จากนักวิชาการ นักการศึกษาที่นำมาเสนอ สำหรับนำมาศึกษาและกำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยใช้สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการซึ่งมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการดูแลและกวดขันเรื่องการจัดการเรียนรู้ ทำให้ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดผลสำเร็จในระดับที่สูงขึ้น ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าครูในสังกัดนำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีความคาดหวังต่อการพัฒนามากที่สุด เมื่อนำมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นอันดับ 1 แสดงให้เห็นว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ดังที่ McKinney (2008) เสนอว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นการกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ผู้สอนต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาใด โดยผู้สอนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากแผนการเรียนการสอนที่ผ่านมาในอดีตหรือคุณภาพของการเรียนรู้ที่นักเรียนได้รับในอดีตเพื่อสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรจันทร์ ภูทะวัง (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 การออกแบบกิจกรรมและจัดทำแผนการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฟ้า หาสีสุข และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2568) ได้วิจัยเรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้โครงงานเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด และความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

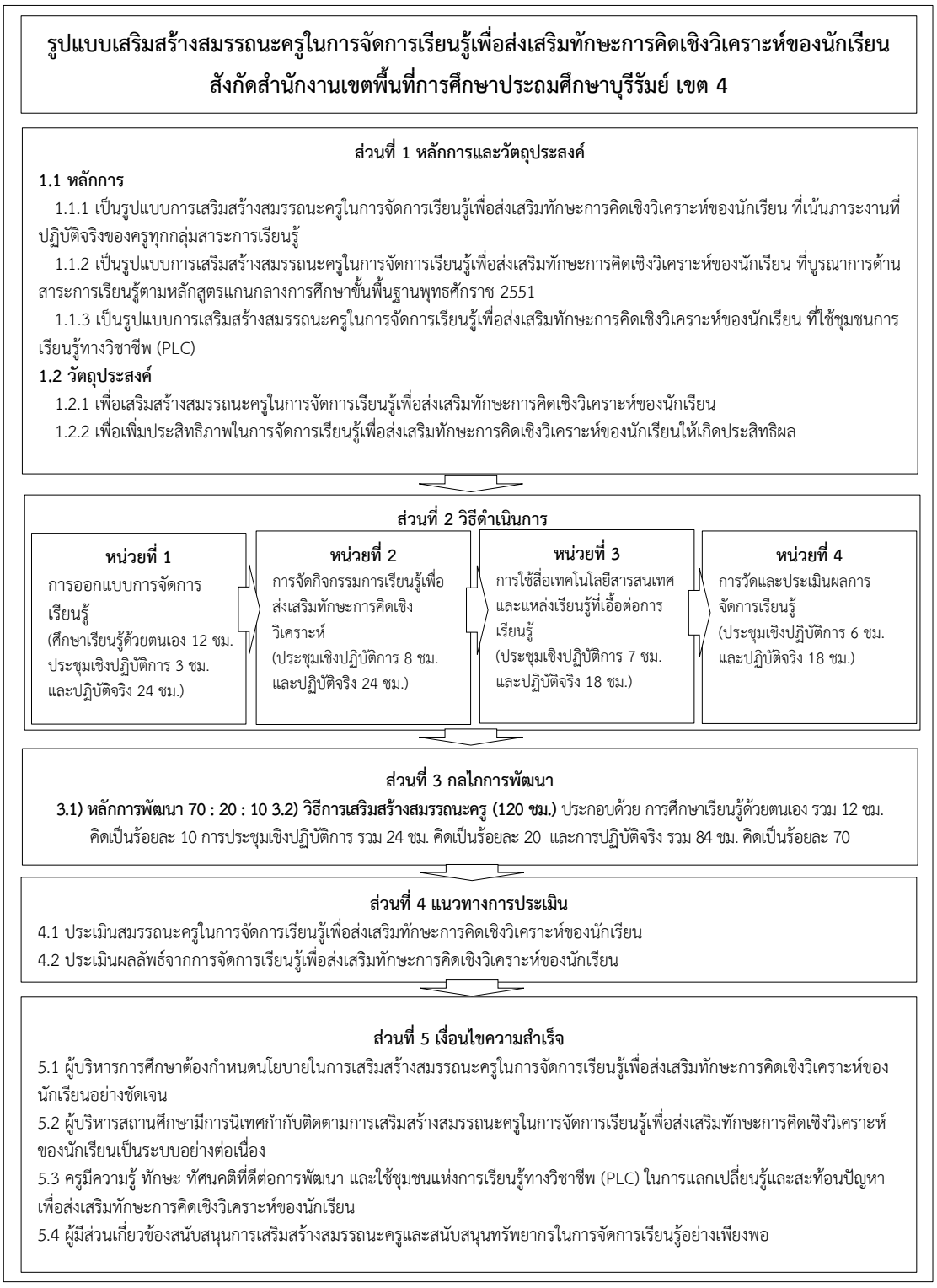
6.1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน พบประเด็นสำคัญ คือ หลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 ประกอบด้วย ร้อยละ 70 จากการทำงานจริง ร้อยละ 20 จากการเรียนรู้ทางสังคม และร้อยละ 10 จากการเรียนรู้ที่เป็นทางการ มีวิธีการเสริมสร้างสรรถนะครู ประกอบด้วย 1) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรต่าง ๆ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการประชุมที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทดลองปฏิบัติและร่วมกันสร้างผลลัพธ์หรือข้อสรุปที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และ 3) การปฏิบัติจริง เป็นการปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย การนิเทศกำกับติดตามและการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ตามความต้องการจำเป็น นำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นอาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่สอนนักเรียนมี

ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาภาษาไทย สูงกว่าระดับประเทศ 3 ปี ต่อเนื่อง ทำให้ทราบประเด็นสำคัญในการพัฒนาโดยใช้หลักการพัฒนาแบบผสมผสาน ดังที่ Jennings and Heijnen (2015) ได้เสนอองค์ประกอบหลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ร้อยละ 70 ประสบการณ์การเรียนรู้จากที่ทำงาน การเรียนรู้และการพัฒนาผ่านงานแบบวันต่อวันกับความท้าทายและการปฏิบัติ ส่วนที่ 2 ร้อยละ 20 การเรียนรู้ทางสังคม การเรียนรู้และการพัฒนาที่ผ่านคนอื่นการแลกเปลี่ยนความรู้ และ ส่วนที่ 3 ร้อยละ 10 การเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรได้เสนอหลักการพัฒนา 70:20:10 ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในองค์กรเป็นการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Francis and John (2014) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาทักษะชีวิตในโรงเรียนมัธยมศึกษา (LSE) ผลการศึกษาพบว่าครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรมในด้านการศึกษาทักษะชีวิต และระดับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนการสอนอยู่ในระดับต่ำ สรุปได้ว่าครูควรได้รับการฝึกอบรมที่เพียงพอก่อนทำการสอนทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน และสถานศึกษาควรจัดเตรียมทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

6.2 รูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ ส่วนที่ 3 กลไกการพัฒนา ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนำมายกร่างรูปแบบตามกรอบองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา ดังที่ ธีระ รุญเจริญ (2553) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบกลไกการบริหารจัดการ ของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ และนำเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบยืนยันโดยการสนทนากลุ่มมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในด้านการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียนให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขนำส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 30 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 15 คน และครู 15 คน ตอบแบบสอบถามในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสายฟ้า หาสีสุข (2565) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจเข้าถึงพัฒนาของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาของรูปแบบ มี 3 หน่วย ได้แก่ (1) เข้าใจ (2) เข้าถึง และ (3) พัฒนา 3) กลไกของรูปแบบ 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

8. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 4 หน่วย ดังนี้ หน่วยที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 2 การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ส่วนที่ 3 กลไกการพัฒนา ประกอบด้วยหลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 และวิธีการเสริมสร้างสมรรถนะครู (120 ชม.) ประกอบด้วย การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง รวม 12 ชม. คิดเป็นร้อยละ 10 การประชุมเชิงปฏิบัติการ รวม 24 ชม. คิดเป็นร้อยละ 20 และการปฏิบัติจริง รวม 84 ชม. คิดเป็นร้อยละ 70 ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งเป็นโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา กระบวนการในการเป็นนวัตกรรมสำหรับนำไปใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียนให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน พบว่า ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียนในด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญทำให้ครูได้ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเชิงวิเคราะห์ได้ ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ควรมีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการขับเคลื่อนรูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน อย่างเป็นรูปธรรมมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินการของสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 ผู้บริหารระดับสถานศึกษาปฏิบัติตามนโยบายการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน มีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา และเสริมสร้าง สนับสนุน นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่องโดยทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

9.2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน พบว่า ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปในเชิงลึกด้านดังกล่าวให้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เช่น

9.3.1 ควรวิจัยการพัฒนารูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

9.3.2 ควรวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงเคราะห์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

10. บรรณานุกรม

ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

เพชรจันทร์ ภูทะวัง. (2565). **การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มนสิช สิทธิสมบูรณ์. (2565). **กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก.** พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัชรา เล่าเรียนดีและคณะ. (2560). **กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21.** นครปฐม : เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรุ๊ป.

สายฟ้า หาสีสุข และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2568). โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้โครงงานเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.** 13(3). 940–954.

สายฟ้า หาสีสุข. (2565). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจเข้าถึงพัฒนาของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. **วารสารนวัตกรรมสังคมและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน.** 5(2). 1–10.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. (2568). **แผนบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570.** บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.

สุวิทย์ มูลคำ. (2553). **ครบเครื่องเรื่องการคิด กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Francis, A. and A.O. John. (2014). Life Skills Education in Kenya: An Assessment of the Level of Preparedness of Teachers and School Managers in Implementing Life Skills Education in Trans- Nzoia District, Kenya. **Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS).** 19(9). 32-44.

Jennings, C., & Heijnen, V. (2015). **70 20 10: Towards 100 % Performance.** Maastricht, The Netherlands : Sutler Media.

Mckinney, S. E. (2008, January). Developing teachers for high-poverty schools : The role of the internship experience. **Urban Education.** 43(1). 68-82.